

Not 22

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 18 juni 2021 följande dom (mål nr 1649-21).

Bakgrund

1. En arbetsgivare som drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter har enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete under vissa förutsättningar rätt till ett statligt stöd. Stödet är avsett att täcka en del av kostnaderna när en arbetsgivare under en begränsad tid minskar de anställdas arbetstid, utan att de anställdas löner minskas i samma omfattning. Syftet med stödsystemet är att bevara arbetstillfällen i situationer när det annars skulle kunna bli aktuellt med uppsägningar.

2. Det är Tillväxtverket som efter ansökan av en arbetsgivare fattar beslut om stöd. En sådan ansökan ska ha kommit in till myndigheten senast två månader efter den månad som stöd söks för. Det är alltså möjligt att söka stöd retroaktivt.

3. Storleken på stödet beräknas utifrån lönerna för de arbetstagare som under en s.k. jämförelsemånad var anställda med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden. I lagen anges att jämförelsemånaden är den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då Tillväxtverket fattat beslut om godkännande av en arbetsgivare för stöd. Syftet med att utgå från en jämförelsemånad är att säkerställa att stöd inte lämnas för arbetstagare som anställs under en stödperiod och att stödet inte ska kunna missbrukas genom att arbetstagare ges en högre sysselsättningsgrad inför en stödmånad.

4. Kåver & Mellin i Tierp AB ansökte i juni 2020 om stöd vid korttidsarbete för perioden 1 april–31 maj 2020.

5. I juni 2020 avslog Tillväxtverket ansökan med motiveringen att bolaget under den aktuella jämförelsemånaden inte uppfyllde kraven för att få stöd.

6. Vid prövningen hade Tillväxtverket använt januari 2020 som jämförelsemånad. Anledningen till det var att ett retroaktivt beslut om godkännande för stöd enligt myndigheten ska anses ha fattats under den första månad som godkännandet gäller. Eftersom den första stödmånaden var april 2020 använde myndigheten januari 2020 som jämförelsemånad.

7. Förvaltningsrätten i Stockholm avslog Kåver & Mellin i Tierp AB:s överklagande av beslutet.

8. Bolaget överklagade domen till Kammarrätten i Stockholm. Kammarrätten angav att det saknas stöd i lagstiftningen för att ett beslut ska anses ha meddelats vid en annan tidpunkt än den då myndigheten har fattat beslutet. Eftersom Tillväxtverket hade meddelat sitt beslut under juni månad 2020 var korrekt jämförelsemånad mars månad samma år. Kammarrätten upphävde därför underinstansernas avgöranden och visade målet åter till Tillväxtverket för ny prövning.

Yrkanden m.m.

9. *Tillväxtverket* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens dom och anför följande.

10. Vilken jämförelsemånad som används är avgörande för om en arbetsgivare har rätt till stöd och vilka arbetstagare som i så fall omfattas av stödet. Kammarrättens avgörande innebär att en arbetsgivare kan påverka vilken jämförelsemånad som ska fastställas genom att välja när en ansökan ska lämnas in och därmed när myndigheten kan fatta beslut om godkännande. En arbetsgivare kan då styra prövningen till en mer förmånlig jämförelsemånad och denna kan dessutom komma att infalla under stödperioden. En sådan ordning möjliggör missbruk av systemet genom att stödet kan komma att omfatta arbetstagare som anställts under eller inför en stödperiod, eller som har getts en högre sysselsättningsgrad inför en period av korttidsarbete. En sådan tillämpning är inte förenlig med lagstiftningens syfte som är att bevara arbetstillfällen genom att redan anställda tillfälligt går ner i arbetstid och lön.

11. När ett beslut om godkännande avser tid innan beslutet har meddelats bör beslutet i lagens mening därför anses ha fattats under den första månad som godkännandet gäller för. En sådan ordning innebär att tillämpningen blir enhetlig och rättssäker samt att stödssystemet inte kan överutnyttjas.

12. *Kåver & Mellin i Tierp AB* anser att överklagandet ska avslås.

Skälen för avgörandet*Frågan i målet*

13. Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen får enligt 36 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) begränsas till att gälla en viss fråga i målet, vars prövning är av vikt för ledning av rättstillämpningen (prejudikatfråga), eller en viss del av målet.

14. Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd såvitt avser frågan hur jämförelsemånaden ska fastställas enligt lagen om stöd vid korttidsarbete. Frågan om prövningstillstånd i målet i övrigt har förklarats vilande.

Rättslig reglering m.m.

15. I 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete anges att stöd, under vissa angivna förutsättningar, ska lämnas till en enskild arbetsgivare efter godkännande av Tillväxtverket.

16. Enligt 18 § första stycket ska en ansökan om preliminärt stöd ha kommit in till handläggande myndighet inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

17. Av 11 § framgår att preliminärt stöd får lämnas endast för arbetstagare som var anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden och för vilka arbetsgivaren för stödmånaden var skyldig att betala arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980).

18. I 4 § ges vissa definitioner. I punkt 3 anges att korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal under en begränsad period och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

Enligt punkt 5 är stödmånad den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för. Av punkt 6 följer att jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då Tillväxtverket fattat beslut om godkännande enligt 5 a §.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

19. En ansökan om stöd ska ha kommit in till Tillväxtverket inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden för att stöd ska få lämnas. Det är alltså möjligt att ansöka om stöd retroaktivt, vilket innebär att Tillväxtverkets beslut kan komma att fattas under eller efter den första månad som en arbetsgivare söker stöd för.

20. När ett beslut om godkännande för stöd avser förfluten tid menar Tillväxtverket att beslutet ska anses ha fattats under den första månad som godkännandet gäller. En sådan tillämpning, där jämförelsemånaden i regel kommer att infalla tre månader före den aktuella stödperioden, tillgodoser enligt myndigheten bäst lagstiftningens syfte.

21. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar emellertid att det i lagen uttryckligen anges att jämförelsemånaden är den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då Tillväxtverket fattat beslut om godkännande. Något utrymme för att i vissa situationer avvika från denna reglering finns inte.

22. Den prejudikatfråga som Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd i ska således besvaras enligt följande. När Tillväxtverket fattat beslut om godkännande av en arbetsgivare för stöd enligt lagen om stöd vid korttidsarbete är jämförelsemånaden den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då beslutet fattades.

23. Mot bakgrund av Högsta förvaltningsdomstolens bedömning av den aktuella prejudikatfrågan saknas skäl att meddela prövningstillstånd i målet i övrigt.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att jämförelsemånaden enligt lagen om stöd vid korttidsarbete är den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då Tillväxtverket fattat beslut om godkännande av en arbetsgivare för stöd.

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar inte prövningstillstånd i målet i övrigt. Kammarrättens avgörande står därmed fast.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten*, *Svahn Starrsjö*, *von Essen*, *Rosén Andersson* och *Anderson*. Föredragande var justitiesekreteraren Sofia Hagström.

Förvaltningsrätten i Stockholm (2020-08-31, Lindquist McMurray)

Bolaget har i målet inkommit med kvittens på deras inlämnade arbetsgivardeklaration för mars samt utdrag från bolagets skattekonto. Bolaget har dock inte visat att det månatligen haft en regelmässigt utgående lön under månaderna innan den sökta stödperiodens start. Enligt förvaltningsrättens mening måste bolaget, för att deras överklagande ska kunna beviljas, visa att bolaget månatligen betalar ut en sådan regelmässigt utgående lön under månaderna innan stödperioden inleds. Att bolaget betalat arbetsgivaravgifter under stödmånaden och framåt påverkar inte denna bedömning. I avsaknad av sådant stöd kan ordinarie lön inte fastställas, och underlaget för preliminärt stöd kan därmed inte bestämmas. Överklagandet ska alltså avslås.

Kammarrätten i Stockholm (2021-02-24, Brege, Briheim Fällman och Krüll):

Tillväxtverket har nekat bolaget stöd med hänvisning till att bolaget inte har redovisat arbetsgivaravgifter under jämförelsemånaden. Enligt Tillväxtverkets uppfattning är jämförelsemånaden januari 2020.

Stödmånad är den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då beslutet om godkännande fattades (4 § 5 och 6 lagen om stöd vid korttidsarbete). Bolagets ansökan avser perioden 1 april–31 maj 2020 och Tillväxtverkets beslut fattades den 18 juni 2020. Stödmånaderna är därför april och maj 2020 och den korrekta jämförelsemånaden är mars 2020. Tillväxtverkets inställning att beslut om godkännande fattas när stödperioden inleds utan att Tillväxtverket då fattat något faktiskt beslut saknar stöd i lagstiftningen.

En uttrycklig förutsättning för stöd enligt lagen är att de arbetstagare som ansökan avser har varit anställda av bolaget under jämförelsemånaden (11 § 1 lagen om stöd vid korttidsarbete). Detta innebär att det inte kan ställas något absolut krav på att bolaget ska ha betalat arbetsgivaravgifter för de månader som föregått jämförelsemånaden. Ett beslut att avslå ansökan kan därför inte grunda sig enbart på denna omständighet. Eftersom bolaget har visat att arbetsgivaravgifter har deklarerats för jämförelsemånaden och att det varit registrerat som arbetsgivare under jämförelsemånaden och stödmånaderna har Tillväxtverket inte haft skäl för att avslå ansökan på dessa grunder.

Frågan är då om det ändå saknas förutsättningar för att bevilja bolagets ansökan på grunden att det saknas en regelmässigt utgående kontant lön och att den ordinarie lönen för stödmånaderna därför inte kan fastställas.

Förvaltningsrätten anser att ordinarie lön inte kan fastställas eftersom bolaget inte har visat att det månatligen haft en regelmässigt utgående lön under månaderna innan den sökta stödperiodens start. Tillväxtverket anser att månatlig lön måste ha betalats ut under minst tre månaders tid före de aktuella stödmånaderna. En konsekvens av dessa bedömningar är att det skulle krävas att bolaget har betalat ut månatlig lön innan jämförelsemånaden. Kammarrätten anser att det saknas stöd i lagstiftningen för att ställa ett sådant krav. Av utredningen framgår att bolaget har betalat arbetsgivaravgifter från och med jämförelsemånaden samt under och efter stödmånaderna, vilket talar för att löner sannolikt har betalats ut. Vidare har bolaget gett in anställningsavtal för de anställda som det har sökt stöd

för där det framgår att de anställdas löner ska betalas ut månadsvis. Kammarrätten anser att bolaget har gjort sannolikt att det har betalat ut en regelmässig lön och att ordinarie lön kan fastställas. Det finns därmed inte heller förutsättningar att av den anledningen avslå bolagets ansökan.

Av utredningen i målet framgår inte om bolaget uppfyller övriga förutsättningar för att beviljas preliminärt stöd. Mot bakgrund av detta samt med hänsyn till instansordningsprincipen ska förvaltningsrättens dom och Tillväxtverkets beslut upphävas och målet visas åter till Tillväxtverket för prövning av om övriga förutsättningar för rätt till det sökta stödet är uppfyllda.

– Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och Tillväxtverkets beslut samt visar målet åter till Tillväxtverket för ny prövning.